KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z rolnictwa (geografia)

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A, D**

3. (4 pkt) **1. P; 2. P; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (3 pkt) **1. P; 2. P; 3. F** — po 1 pkt za zdanie

5. (4 pkt) **1–C, 2–B, 3–A, 4–D** — po 1 pkt za parę

6. (2 pkt) **(1) jabłek; (2) buraków cukrowych** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Erozja gleby to proces niszczenia i stopniowego usuwania wierzchniej, najbardziej żyznej warstwy gleby pod wpływem spływających wód opadowych i roztopowych lub silnego wiatru, szczególnie na terenach pozbawionych okrywy roślinnej. Jednym ze sposobów jej ograniczania jest prowadzenie orki i upraw w poprzek stoku (wzdłuż poziomic), co spowalnia spływ powierzchniowy wody i ogranicza wypłukiwanie gleby.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie: erozja gleby to niszczenie i usuwanie wierzchniej, żyznej warstwy gleby przez wodę opadową/roztopową lub wiatr (1 pkt). Wskazanie sposobu ograniczania, np. uprawa w poprzek stoku (w poziomicach), zakładanie zadrzewień śródpolnych, uprawa bezorkowa (1 pkt). Łącznie 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: 1) Europa Zachodnia prowadzi intensywny chów zamknięty (przemysłowy), a Sahel — ekstensywny chów pastwiskowy. Przyczyna: wysoki poziom rozwoju i kapitał w Europie vs niski poziom rozwoju i ubóstwo w Sahelu. 2) W Europie dominuje trzoda chlewna i bydło mleczne, a w Sahelu — kozy, owce i wielbłądy dostosowane do suchego klimatu. Przyczyna: warunki klimatyczne — wilgotny klimat Europy vs suchy klimat Sahelu.
Punktacja: Różnica 1 z wyjaśnieniem (1 pkt) + różnica 2 z wyjaśnieniem (1 pkt). Razem 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Kujawsko-pomorskie: żyzne czarne ziemie, korzystne warunki termiczne → wysokie plony. Podlaskie: gleby bielicowe/bagienne, najkrótszy okres wegetacyjny (poza górami) → niskie plony.
Punktacja: Kujawsko-pomorskie (1 pkt) + podlaskie (1 pkt). Razem 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: 1) Tania siła robocza – niskie płace na plantacjach obniżają koszty produkcji, a więc cenę oleju. 2) Wielkoobszarowe plantacje prowadzone przez duże koncerny (efekt skali, rozwinięte zaplecze przetwórcze i eksportowe, tania ziemia pod nowe plantacje) – obniżają koszt jednostkowy produkcji i transportu.
Punktacja: Uwarunkowanie pozaprzyrodnicze 1 z wyjaśnieniem wpływu na cenę (1 pkt) + uwarunkowanie pozaprzyrodnicze 2 (1 pkt). Nie uznaje się czynników przyrodniczych (klimat, wydajność palmy). Razem 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A, C**

3. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. P; 4. F** — po 1 pkt za zdanie

4. (3 pkt) **1. F; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (4 pkt) **1–A, 2–D, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

6. (2 pkt) **(1) irygacyjne; (2) monokultura** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Rolnictwo kontraktowe polega na zawarciu przez rolnika umowy z zakładem przetwórczym (np. cukrownią, zakładem mleczarskim) jeszcze przed rozpoczęciem sezonu produkcyjnego — umowa określa ilość, jakość i cenę skupu płodów rolnych. Dzięki temu rolnik ma zagwarantowany zbyt swoich produktów po ustalonej z góry cenie, co ogranicza ryzyko związane z wahaniami cen na wolnym rynku i ułatwia planowanie produkcji.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie, że rolnik zawiera z zakładem przetwórczym umowę określającą z góry rodzaj, ilość i cenę produktów przed rozpoczęciem produkcji (1 pkt) + wskazanie korzyści dla rolnika, np. gwarancja zbytu i stabilna cena, ograniczenie ryzyka rynkowego (1 pkt). 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Rolnictwo precyzyjne polega na wykorzystaniu nowoczesnych technologii — nawigacji satelitarnej GPS, czujników, dronów i systemów informacji geograficznej — do bardzo dokładnego dostosowania dawek nawozów, wody i środków ochrony roślin do rzeczywistych potrzeb konkretnych, nawet niewielkich fragmentów pola, zamiast stosowania jednakowych dawek na całej powierzchni. Dzięki temu ogranicza się zużycie nawozów mineralnych i pestycydów, co zmniejsza ich spływ do wód powierzchniowych i podziemnych oraz ogranicza negatywny wpływ rolnictwa na środowisko.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie: wykorzystanie nowoczesnych technologii (GPS, czujniki, drony, systemy GIS) do dokładnego dostosowania nawożenia, nawadniania i ochrony roślin do rzeczywistych potrzeb poszczególnych fragmentów pola (1 pkt) + wskazanie korzyści środowiskowej, np. ograniczenie zużycia nawozów i środków ochrony roślin, mniejsze zanieczyszczenie wód (1 pkt). 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pierwotnie priorytetem było wyżywienie Europy i samowystarczalność żywnościowa. Po reformach z 1992 r. priorytetem stało się zachowanie społecznej struktury wsi i ochrona środowiska, a subwencje do produkcji zastąpiono bezpośrednimi opłatami wyrównawczymi.
Punktacja: Wcześniej – wyżywienie Europy / samowystarczalność (1 pkt); później – zachowanie społecznej struktury wsi i ochrona środowiska (1 pkt). 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Uprawa ryżu na poletkach zalewowych jest bardzo pracochłonna - wymaga ręcznego sadzenia, pielęgnacji i zbioru, co skłania do zatrudniania dużej liczby rąk do pracy. Jednocześnie ciepły klimat monsunowy z obfitymi opadami letnimi umożliwia zbieranie nawet dwóch-trzech plonów rocznie, co pozwala wyżywić bardzo liczną ludność rolniczą na niewielkim obszarze.
Punktacja: Czynnik 1 - uprawa ryżu wymaga dużego nakładu pracy ręcznej (nawadnianie, sadzenie, zbiory) (1pkt). Czynnik 2 - sprzyjające warunki klimatyczne (obfite opady monsunowe, wysokie temperatury) pozwalają na kilka zbiorów rocznie, co utrzymuje wysoką gęstość zaludnienia wiejskiego (1pkt). Maks 2 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 23 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	21–23 pkt
dobry (4)	18–20 pkt
dostateczny (3)	12–17 pkt
dopuszczający (2)	7–11 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/geografia/rolnictwo**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.